

Α' ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Στην πρώτη κλίση ανήκουν :

- Αρσενικά ασυναίρετα σε -ας και -ης : ό ταμίας / ό μαθητής
- Αρσενικά συνηρημένα σε -ῆς : ό Έρμῆς
- Θηλυκά ασυναίρετα σε -α και -η : ή χώρα / ή τιμή
- Θηλυκά συνηρημένα σε -α και -η : ή μνᾶ / ή συκῆ

ΑΣΥΝΑΙΡΕΤΑ

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ	ΑΡΣΕΝΙΚΟ/ΘΗΛΥΚΟ
Ονομ.	ας, ης	α, η	αι
Γεν.	ου, ου	ας/ης, ης	ων
Δοτ.	α, η	α/η, η	αις
Αιτ.	αν, ην	αν, ην	ας
Κλητ.	α, ᾶ/η	α, η	αι

ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ

Έχουν τις καταλήξεις των ασυναίρετων(εκτός των αρσενικών που λήγουν σε -ας). Τονίζονται στη λήγουσα και σε όλες τις πτώσεις περισπώνται. Εξαίρεση: ό βορέας - ό βορράς.

ΚΑΝΟΝΕΣ

• Γενικοί

- i. Η γενική πληθυντικού και στα αρσενικά και στα θηλυκά τονίζεται στη λήγουσα και παίρνει περισπωμένη. Εξαιρούνται και τονίζονται στην παραλήγουσα τα εξής: αί αίτησίαι → αίτησίων, ό χρήστης → χρήστων
- ii. Η κατάληξη -ας και στα δυο γένη και στους δυο αριθμούς είναι πάντοτε «μακρόχρονη». π.χ. τούς στρατιώτας, τὰς γλώσσας

• Κανόνες Αρσενικών

- i. έχουν τη γενική ενικού σε -ου
- ii. έχουν τη κλητική ενικού σε -ᾶ και το α **βραχύχρονο**, όσα λήγουν σε:
  - -της, -άρχης, -πώλης, -τριβης, -μέτρης, -ώνης, -λάτρης
  - τα εθνικά → π.χ. ό Πέρσης → (ᾶ) Πέρσα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Το όνομα «δεσπότης» στην κλητική ενικού ανεβάζει τον τόνο → (ᾶ) δέσποτα.

iii. Έχουν τα δίχρονα φωνήεντα α, ι, υ:

- **βραχύχρονα** όσα λήγουν σε:
  - ῦτης (προερχόμενα από ρήματα π.χ. λύτης)
  - ίδης (εὐπατρίδης)
  - ᾶτης (ἀμαξηλάτης)
- **μακρόχρονα** όσα λήγουν σε:
  - ῖτης (τεχνίτης)
  - ᾶτης (όσα δηλώνουν καταγωγή: Ἐλεάτης)
  - ῦτης (όσα δεν προέρχονται από ρήματα π.χ. πρεσβύτης)

• Κανόνες Θηλυκών σε -α:

- i. όταν πριν από το -α υπάρχει φωνήεν ή ρ το -ᾶ λέγεται καθαρό και διατηρείται σε όλες τις πτώσεις. Το -α αυτό είναι **μακρόχρονο**. Εξαιρούνται και έχουν το -α **βραχύχρονο** τα:
  - γαῖα / γραῖα
  - μαῖα / μυῖα / μοῖρα
  - πεῖρα / προῖρα
  - σπεῖρα / σφαῖρα / σφῦρα

- και τα προπαροξύτονα: π.χ. ἡ εὐγένεια
- ii. όταν πριν από -α υπάρχει σύμφωνο, εκτός του ρ, το -ᾶ λέγεται μη καθαρό, είναι **βραχύχρονο** και μετατρέπεται στη γενική και δοτική ενικού σε -η.
- Παράδειγμα:
- ἡ θύελλα / τῆς θυέλλης / τῇ θυέλλῃ
  - ἡ γλώσσα / τῆς γλώσσης / τῇ γλώσσῃ
- iii. στην αιτιατική και την κλητική ενικού το -α είναι ό,τι και στην ονομαστική.
- Παράδειγμα:
- ἡ ἰέρειᾶ → βραχύ → ἄρα: τὴν ἰέρειᾶν / ᾧ ἰέρειᾶ
  - ἡ σημαῖᾶ → μακρό → ἄρα: τὴν σημαῖαν / ᾧ σημαία
- iv. στη γενική πληθυντικού τονίζονται στη λήγουσα και παίρνουν περισπωμένη.
- Παράδειγμα:
- τῶν θαλασσῶν
  - τῶν ἐνεργειῶν
  - τῶν σφαιρῶν

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΣΥΝΑΙΡΕΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ Α' ΚΛΙΣΗΣ

α. ΑΡΣΕΝΙΚΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Όνομ.	ὁ	ταμίας	πολίτης	μαθητής	Ἄτρείδης
Γεν.	τοῦ	ταμίου	πολίτου	μαθητοῦ	Ἄτρείδου
Δοτ.	τῷ	ταμία	πολίτῃ	μαθητῇ	Ἄτρείδῃ
Αιτ.	τόν	ταμίαν	πολίτην	μαθητήν	Ἄτρείδην
Κλητ.	(ᾧ)	ταμία	πολίτα	μαθητὰ	Ἄτρείδῃ

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Όνομ.	οἱ	ταμίαι	πολίται	μαθηταὶ	Ἄτρείδαι
Γεν.	τῶν	ταμιῶν	πολιτῶν	μαθητῶν	Ἄτρείδων
Δοτ.	τοῖς	ταμίαις	πολίταις	μαθηταῖς	Ἄτρείδαις
Αιτ.	τούς	ταμίας	πολίτας	μαθητάς	Ἄτρείδας
Κλητ.	(ᾧ)	ταμίαι	πολίται	μαθηταὶ	Ἄτρείδαι

β. ΘΗΛΥΚΑ σε α → γεν. -ας

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Όνομ.	ἡ	σημαία	γενεᾶ	ἐνέργεια	μοῖρα
Γεν.	τῆς	σημαίας	γενεᾶς	ἐνεργείας	μοίρας
Δοτ.	τῇ	σημαία	γενεᾷ	ἐνεργείᾳ	μοῖρα
Αιτ.	τὴν	σημαίαν	γενεάν	ἐνέργειαν	μοῖραν
Κλητ.	(ᾧ)	σημαία	γενεᾶ	ἐνέργεια	μοῖρα

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Όνομ.	αἱ	σημαῖαι	γενεαὶ	ἐνεργεῖαι	μοῖραι
Γεν.	τῶν	σημαιῶν	γενεῶν	ἐνεργειῶν	μοιρῶν
Δοτ.	ταῖς	σημαίαις	γενεαῖς	ἐνεργείαις	μοίραις
Αιτ.	τάς	σημαίας	γενεὰς	ἐνεργείας	μοίρας
Κλητ.	(ᾧ)	σημαῖαι	γενεαὶ	ἐνεργεῖαι	μοῖραι

γ. ΘΗΛΥΚΑ σε α → γεν. -ης, η → γεν. -ης

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	ή	θύελλα	γλώσσα	νίκη	ψυχή
Γεν.	τῆς	θύελλης	γλώσσης	νίκης	ψυχῆς
Δοτ.	τῆ	θύελλη	γλώσση	νίκη	ψυχῆ
Αιτ.	τήν	θύελλαν	γλώσσαν	νίκην	ψυχήν
Κλητ.	(ὦ)	θύελλα	γλώσσα	νίκη	ψυχή

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	αἱ	θύελλαι	γλώσσαι	νῖκαι	ψυχαί
Γεν.	τῶν	θυελλῶν	γλωσσῶν	νικῶν	ψυχῶν
Δοτ.	ταῖς	θύελλαις	γλώσσαις	νίκαις	ψυχαῖς
Αιτ.	τάς	θύελλας	γλώσσας	νίκας	ψυχὰς
Κλητ.	(ὦ)	θύελλαι	γλώσσαι	νῖκαι	ψυχαί

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ Α' ΚΛΙΣΗΣ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	ὁ	Ἑρμῆς	ή	ἀμυγδαλή	μνᾶ
Γεν.	τοῦ	Ἑρμοῦ	τῆς	ἀμυγδαλῆς	μνᾶς
Δοτ.	τῷ	Ἑρμῆ	τῆ	ἀμυγδαλῆ	μνᾶ
Αιτ.	τόν	Ἑρμῆν	τήν	ἀμυγδαλήν	μνᾶν
Κλητ.	(ὦ)	Ἑρμῆ	(ὦ)	ἀμυγδαλῆ	μνᾶ

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	οἱ	Ἑρμαῖ	αἱ	ἀμυγδαλαῖ	μναῖ
Γεν.	τῶν	Ἑρμῶν	τῶν	ἀμυγδαλῶν	μνῶν
Δοτ.	τοῖς	Ἑρμαῖς	ταῖς	ἀμυγδαλαῖς	μναῖς
Αιτ.	τούς	Ἑρμᾶς	τάς	ἀμυγδαλᾶς	μνᾶς
Κλητ.	(ὦ)	Ἑρμαῖ	(ὦ)	ἀμυγδαλαῖ	μναῖ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Τα συνηρημένα: Ἑρμέας → ἦς και ἀμυγδαλέα → ἦ διατηροῦν σε ὅλες τις πτώσεις και μετά τη συναίρεση τις καταλήξεις των ασυναίρετων. Εξαιρείται το ουσιαστικό βορέας που ἔχει διπλούς τύπους και συνηρημένους και ασυναίρετους. Ὄταν ὁμως εἶναι συνηρημένο ἔχει διπλό -ρ-: ὁ βορῶς, ενώ ασυναίρετο ἔχει ἕνα -ρ-: βορέας. Ἐχει δε μόνο ενικό αριθμό. Επίσης μόνο ενικό ἔχει το θηλυκό συνηρημένο: γῆ.

Β' ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

ΑΣΥΝΑΙΡΕΤΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικά / θηλυκά	Ουδέτερα
Ονομ.	ος	ον
Γεν.	ου	ου
Δοτ.	ω	ω
Αιτ.	ον	ον
Κλητ.	ε	ον

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικά / θηλυκά	Ουδέτερα
Ονομ.	οι	α
Γεν.	ων	ων
Δοτ.	οις	οις
Αιτ.	ους	α
Κλητ.	οι	α

ΚΑΝΟΝΕΣ

- Τα δευτερόκλιτα ασυναίρετα ουσιαστικά είναι αρσενικά και θηλυκά σε -ος και έχουν τις ίδιες καταλήξεις σε ενικό και πληθυντικό αριθμό. Σχηματίζουν την κλητική ενικού χωρίς κατάληξη → π.χ. (ῶ) ἄνθρωπε.
- Τα ουδέτερα ασυναίρετα ουσιαστικά έχουν τρεις πτώσεις όμοιες (ον.-αιτ.-κλ.) και στους δύο αριθμούς. Οι άλλες δύο πτώσεις είναι κοινές με τα αρσενικά και θηλυκά.
- Το -α των ουδετέρων στη β' κλίση είναι βραχύχρονο → π.χ. τὰ δῶρα

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ						
Ονομ.	ὁ	καρπός	ἡ	νήσος	τὸ	μνημεῖον
Γεν.	τοῦ	καρποῦ	τῆς	νήσου	τοῦ	μνημεῖου
Δοτ.	τῷ	καρπῶ	τῇ	νήσῳ	τῷ	μνημεῖῳ
Αιτ.	τόν	καρπόν	τήν	νήσον	τὸ	μνημεῖον
Κλητ.	(ῶ)	καρπέ	(ῶ)	νήσε	(ῶ)	μνημεῖον

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ						
Ονομ.	οἱ	καρποὶ	αἱ	νήσοι	τὰ	μνημεῖα
Γεν.	τῶν	καρπῶν	τῶν	νήσων	τῶν	μνημεῖων
Δοτ.	τοῖς	καρποῖς	ταῖς	νήσοις	τοῖς	μνημεῖοις
Αιτ.	τούς	καρπούς	τάς	νήσους	τὰ	μνημεῖα
Κλητ.	(ῶ)	καρποὶ	(ῶ)	νήσοι	(ῶ)	μνημεῖα

ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ

Συνηρημένα ονομάζονται τα δευτερόκλιτα ουσιαστικά που είχαν άλλο -ο- ή -ε- πριν από τον χαρακτήρα -ο- και συναϊρέθηκαν σε όλες τις πτώσεις π.χ. ὁ πλόος -> πλοῦς, τὸ ὄστέον - ὄστοῦν

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικά / θηλυκά	Ουδέτερα
Όνομ.	ους	ουν
Γεν.	ου	ου
Δοτ.	ω	ω
Αιτ.	ουν	ουν
Κλητ.	ου	ουν

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικά / θηλυκά	Ουδέτερα
Όνομ.	οι	α
Γεν.	ων	ων
Δοτ.	οις	οις
Αιτ.	ους	α
Κλητ.	οι	α

ΚΑΝΟΝΕΣ	
•	Οι καταλήξεις των συνηρημένων διαφέρουν από εκείνες των ασυναίρετων στην ονομαστική, αιτιατική και κλητική ενικού. Στις πτώσεις αυτές το -ο- και το -ε- συναϊρούνται με τον χαρακτήρα -ο- σε -> -ου-
•	Τα απλά συνηρημένα παίρνουν στη λήγουσα παντού περισπωμένη. Αν όμως είναι σύνθετα τονίζονται στην παραλήγουσα διατηρώντας τον τονισμό της ονομαστικής ενικού -> π.χ. ὁ ἔκπλους -> τοῦ ἔκπλου

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ						
Όνομ.	ὁ	περίπλους	ἡ	πρόχους	τὸ	ὄστοῦν
Γεν.	τοῦ	περίπλου	τῆς	πρόχου	τοῦ	ὄστοῦ
Δοτ.	τῷ	περίπλω	τῇ	πρόχῳ	τῷ	ὄστῳ
Αιτ.	τόν	περίπλουν	τήν	πρόχουν	τὸ	ὄστοῦν
Κλητ.	(ῶ)	περίπλου	(ῶ)	πρόχου	(ῶ)	ὄστοῦν

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ						
Όνομ.	οἱ	περίπλοι	αἱ	πρόχοι	τὰ	ὄστᾱ
Γεν.	τῶν	περίπλων	τῶν	πρόχων	τῶν	ὄστῶν
Δοτ.	τοῖς	περίπλοις	ταῖς	πρόχοις	τοῖς	ὄστοις
Αιτ.	τούς	περίπλους	τάς	πρόχους	τὰ	ὄστᾱ
Κλητ.	(ῶ)	περίπλοι	(ῶ)	πρόχοι	(ῶ)	ὄστᾱ

ΑΤΤΙΚΗ Β' ΚΛΙΣΗ (ΑΤΤΙΚΟΚΛΙΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ)

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικά / θηλυκά	Ουδέτερα
Ονομ.	ως	ων
Γεν.	ω	ω
Δοτ.	φ	φ
Αιτ.	ων / ω	ων
Κλητ.	ως	ων

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικά / θηλυκά	Ουδέτερα
Ονομ.	φ	ω
Γεν.	ων	ων
Δοτ.	φς	φς
Αιτ.	ως	ω
Κλητ.	φ	ω

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομ.	ή	ἄλως
Γεν.	τῆς	ἄλω
Δοτ.	τῆ	ἄλω
Αιτ.	τὴν	ἄλων /ω
Κλητ.	(ῶ)	ἄλως

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομ.	αί	ἄλω
Γεν.	τῶν	ἄλων
Δοτ.	ταῖς	ἄλως
Αιτ.	τάς	ἄλως
Κλητ.	(ῶ)	ἄλω

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

- i. Η κλητική ενικού είναι όμοια με την ονομαστική.
- ii. Το -ω- υπάρχει σ' όλες τις καταλήξεις.
- iii. Υπάρχει -φ- όπου στα ασυναίρετα υπάρχουν καταλήξεις : -φ και -οι.
- iv. Ο τονισμός των πτώσεων ακολουθεί την ονομαστική.
- v. Όσα τονίζονται στη λήγουσα, οξύνονται (εξαιρούνται : ή Κῶς, ὁ ὀρφῶς, ὁ λαγῶς).